

2025/1267

27.6.2025.

ODLUKA (EU) 2025/1267 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 24. lipnja 2025.

o pružanju makrofinancijske pomoći Arapskoj Republici Egiptu

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 212. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) Odnosi između Unije i Arapske Republike Egipta („Egipat”) razvijaju se u okviru Euromediterranskog sporazuma o pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Arapske Republike Egipta, s druge strane ⁽²⁾ („Sporazum o pridruživanju”), koji je na snazi od 2004. Na devetom sastanku Vijeća za pridruživanje EU-Egipat, koje je osnovano Sporazumom o pridruživanju, Unija i Egipat usvojili su 19. lipnja 2022. najnovije prioritete partnerstva EU-Egipat za razdoblje od 2021. do 2027. („prioriteti partnerstva”). Prioritetima partnerstva ponovno se potvrđuje zajednički cilj rješavanja zajedničkih izazova s kojima se suočavaju Unija i Egipat, promicanja obostranih interesa i jamčenja dugoročne stabilnosti i održivog razvoja s obje strane Sredozemlja. Prioriteti partnerstva i dalje se temelje na zajedničkoj predanosti univerzalnim vrijednostima demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, što se odražava i u višegodišnjem okvirnom programu EU – Egipat za razdoblje od 2021. do 2027. („višegodišnji okvirni program EU-Egipat”).
- (2) Prioriteti partnerstva odražavaju zajedničku predanost Unije i Egipta jačanju suradnje radi potpore egipatskoj strategiji pod nazivom „Vizija strategije održivog razvoja do 2030.” i odlučnost Unije da s novim zamahom ojača partnerstvo s južnim susjedstvom. Posebice, u zaključcima Europskog vijeća od 10. i 11. prosinca 2020. Unija je kao strateški prioritet odredila demokratsko, stabilnije, zelenije i prosperitetnije južno susjedstvo. Agenda EU-a za Sredozemlje i Gospodarski i investicijski plan za južne susjede, utvrđeni u Zajedničkoj komunikaciji Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 9. veljače 2021. naslovljenoj „Obnovljeno partnerstvo s južnim susjedstvom: Nova agenda za Sredozemlje”, predstavljaju ciljeve Unije za postizanje dugoročnog i održivog socioekonomskog oporavka i otpornosti te unapređenja usporedne zelene i digitalne tranzicije u toj regiji.
- (3) Egipat i Unija 17. ožujka 2024. zajednički su odlučili unaprijediti svoje odnose u strateško i sveobuhvatno partnerstvo koje se temelji na vrijednostima pravednosti, uzajamnog poštovanja i povjerenja kako bi ojačali svoju zajedničku stabilnost, mir i blagostanje.
- (4) U skladu s prioritetima partnerstva, Unija i Egipat predani su osiguravanju odgovornosti, vladavine prava, potpunog poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i promicanju demokracije, rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti kao ustavnih prava svih svojih građana. Ta predanost doprinosi jačanju partnerstva te održivom socijalnom i gospodarskom razvoju, dobrom upravljanju i socioekonomskoj stabilnosti Egipta. Pojačana i konstruktivna suradnja Unije i Egipta u posljednje vrijeme otvorila je put prema konkretnijem dijalogu o pitanjima povezanim s ljudskim pravima. U okviru Sporazuma o pridruživanju, Pododbor za politička pitanja, ljudska prava i demokraciju te međunarodna i regionalna pitanja i Odbor za pridruživanje čine institucionalne platforme za razmjenu mišljenja o nizu pitanja povezanih s ljudskim pravima, koje bi Unija željela nastaviti upotrebljavati i razvijati. Stabilno buduće poboljšanje stanja ljudskih prava u Egiptu u ključnim područjima povezanim s građanskim, političkim, gospodarskim, socijalnim pravima i temeljnim slobodama kojima se oba partnera redovito bave u bilateralnim i međunarodnim forumima pozitivno će utjecati na odnose EU-a i Egipta.

⁽¹⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 18. lipnja 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 23. lipnja 2025.

⁽²⁾ SL L 304, 30.9.2004., str. 39.

- (5) Pomoć Egiptu uglavnom se financira iz novog Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI-GE), uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Unija je u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju Egiptu – Globalna Europa okvirno namijenila 240 milijuna EUR za prvo razdoblje (2021. – 2024.) višegodišnjeg okvirnog programa EU–Egipat. To je dodatak postojećem portfelju suradnje u iznosu od 1,3 milijarde EUR i drugoj proračunskoj potpori i hitnim mjerama kao odgovor na pandemiju i agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koje iznose od 307 milijuna EUR. Prioriteti partnerstva za razdoblje od 2021. do 2027. odražavaju se u višegodišnjem okvirnom programu EU–Egipat, koji je pripremljen u bliskoj suradnji sa svim relevantnim dionicima, i obuhvaćaju tri široka područja: i. suvremeno održivo gospodarstvo i socijalni razvoj, ii. vanjsku politiku i iii. jačanje stabilnosti. Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa zamjenjuje Europski instrument za susjedstvo, u okviru kojeg je bilateralna pomoć Unije Egiptu za razdoblje od 2014. do 2020. iznosila 756 milijuna EUR.
- (6) Unija prepoznaje ključnu ulogu Egipta u regionalnoj sigurnosti i stabilnosti te ima snažan interes za sprečavanje kratkoročne gospodarske nestabilnosti u Egiptu koja bi mogla imati šire posljedice i negativan učinak na geopolitičko okruženje. Terorizam, organizirani kriminal, primjerice trgovina ljudima, nezakonite migracije, dezinformacije i sukobi zajedničke su prijetnje zajedničkoj sigurnosti i društvenoj strukturi naroda s obje strane Sredozemlja. Unija prepoznaje doprinos Egipta rješavanju takvih pitanja. Nadalje, energetska sigurnost jedan je od najhitnijih izazova s kojima se suočavaju zemlje s obje strane Sredozemlja. Energetska suradnja između Unije i Egipta mogla bi biti izvor gospodarskog blagostanja za regiju, ali i ojačati energetske sigurnost zahvaljujući diversifikaciji opskrbe energijom i poticanju regionalne suradnje. Stoga je u zajedničkom interesu Unije i Egipta da se ojača suradnja istaknuta u prioritetima partnerstva, uz potpuno poštovanje međunarodnog prava, uključujući ljudska prava i međunarodno humanitarno pravo, kao i da se promiču zajednički interesi i odgovori na zajedničke izazove.
- (7) Podsjećajući na globalne i regionalne geopolitičke izazove, kao što su humanitarna kriza u Gazi koja je posljedica događaja nakon terorističkih napada Hamasa diljem Izraela 7. listopada 2023., eskalacija napetosti na Rogu Afrike i sigurnost plovidbe na Crvenom moru, te migracijski pritisci zbog sukoba u Sudanu, neizvjesnosti u Siriji, nestabilnost u Libiji, uloga Egipta kao domaćina velikom broju izbjeglica i migranata, te na stratešku važnost Egipta kao najveće zemlje u regiji i stupa stabilnosti za cijeli Bliski istok, Unija je započela postupak sklapanja strateškog i sveobuhvatnog partnerstva s Egiptom, kako je navedeno u Zajedničkoj izjavi Unije i Egipta, potpisanoj u Kairu 17. ožujka 2024. („Zajednička izjava“).
- (8) Cilj je strateškog i sveobuhvatnog partnerstva s Egiptom podići političke odnose Unije i Egipta na razinu strateškog partnerstva i omogućiti Egiptu da ispuni svoju ključnu ulogu u osiguravanju stabilnosti u regiji, Bliskom istoku i sjevernoj Africi. Tim se partnerstvom nastoji poduprijeti makroekonomska otpornost Egipta i omogućiti provedba ambicioznih socioekonomskih reformi tako da se dopuni i ojača proces reformi predviđen u okviru programa Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) za Egipat. Kao što je istaknuto u Zajedničkoj izjavi, strateško i sveobuhvatno partnerstvo baviti će se širokim spektrom mjera politike razvrstanih u šest stupova intervencije, a to su politički odnosi, gospodarska stabilnost, ulaganja i trgovina, migracije, suradnja u području sigurnosti i izvršavanja zakonodavstva, demografija i ljudski kapital. Strateško i sveobuhvatno partnerstvo trebalo bi razvijati u skladu s inicijativama na razini Unije i država članica.
- (9) Strateško i sveobuhvatno partnerstvo podupire financijski paket od 7,4 milijarde EUR koji se sastoji od kratkoročne i dugoročne potpore potrebnom makrofiskalnom i socioekonomskom programu reformi i od povećanih iznosa dostupnih za potporu ulaganjima u Egiptu i ciljane potpore za provedbu različitih strateških prioriteta, koji, među ostalim, obuhvaćaju područja obnovljive energije i migracija. Dio paketa potpore jest paket makrofinancijske pomoći Unije u iznosu do 5 milijardi EUR u zajmovima, koji se sastoji od dvije operacije makrofinancijske pomoći, kratkoročne operacije u maksimalnom iznosu od 1 milijarde EUR i srednjoročne operacije u maksimalnom iznosu od 4 milijarde EUR. Taj financijski paket uključuje i financijske instrumente, kao što su jamstva i instrumenti mješovitog financiranja, čiji je cilj mobilizirati javna i privatna ulaganja radi stvaranja znatnih novih ulaganja s pozitivnim gospodarskim učincima od kojih bi koristili mogli imati svi Egipćani. To će se nadopuniti programima za potporu posebnim prioritetima u okviru strateškog i sveobuhvatnog partnerstva, koji će se provoditi putem pojedinačnih projekata i tehničke pomoći u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (10) Makrofiskalna situacija Egipta iznimno je otežana i znatno se pogoršala posljednjih mjeseci zbog povećanih vanjskih pritisa, uz dodatno povećanje javnog duga i još uvijek prisutne znatne negativne rizike za gospodarske izgleda. Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine te geopolitičke napetosti i sukobi na Bliskom istoku doveli su do dugotrajnog odljeva kapitala i manjeg priljeva stranih valuta, osobito zbog znatno manjih prihoda od turizma, Sueskog kanala i proizvodnje plina, u okolnostima nestabilnosti povjerenja među stranim ulagateljima. To je posebno problematično u kontekstu teške fiskalne situacije u Egiptu, koju karakteriziraju stalni fiskalni deficiti te visoki i rastući udjeli duga u BDP-u. Unatoč tim teškim vanjskim okolnostima, Egipat je 2024. uspio provesti reforme, kao što su ujedinjenje deviznih tečajeva i napredak u pooštavanju monetarne politike, kako bi očuvao svoju makroekonomsku stabilnost.
- (11) Gospodarska i financijska situacija Egipta od 2016. oslanja se na nekoliko programa isplate MMF-a. To su trogodišnji prošireni instrument za financiranje u iznosu od 12 milijardi USD usvojen 2016., hitna financijska pomoć u okviru instrumenta za brzo financiranje u iznosu od 2,8 milijardi USD usvojenog 2020., jednogodišnji stand-by aranžman u iznosu od 5,2 milijarde USD usvojen 2020. i četverogodišnji prošireni instrument za financiranje u iznosu od 3 milijarde USD usvojen 2022. i 2024. povećan na 8 milijardi USD. Egipat je uložio znatne napore u reforme tijekom prvog dijela suradnje s MMF-om u razdoblju 2016. – 2021. Te su reforme uključivale znatnu devalvaciju valute i reforme monetarne politike usmjerene na ciljni raspon inflacije. Reforma subvencija za gorivo popraćena je znatnim jačanjem dobro usmjerenog sustava socijalnih transfera. Upravljanje javnim financijama osnaženo je razvojem srednjoročnih strategija upravljanja prihodima i dugom. Nadležna egipatska tijela također su počela poboljšavati upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu.
- (12) Nakon donošenja naknadnog programa MMF-a u prosincu 2022. napredak reformi bio je manje primjetan unatoč tome što je Egipat poduzeo korake za izjednačavanje uvjeta za javna i privatna poduzeća zakonom o ukidanju poreznih povlastica za poduzeća u državnom vlasništvu, premda uz izuzeća utemeljena na nacionalnoj sigurnosti, te donošenjem politike o državnom vlasništvu čiji je cilj smanjiti prisutnost države u gospodarstvu, koja je i dalje velika i narušava tržišno natjecanje unatoč nedavnom ograničenom napretku, i pojasniti razloge za daljnje sudjelovanje države u određenim strateškim sektorima. Međutim, Egipat nije ispunio svoju obvezu da u 2023. valutu učini trajno fleksibilnom, što je dovelo do uglavnom stabilnog službenog deviznog tečaja i opsežnog paralelnog deviznog tržišta sa znatnom deprecijacijom i vrlo nestabilnim deviznim tečajem. Ta je fragmentacija znatno opteretila strana ulaganja i domaće poslovanje.
- (13) Egipat je početkom 2024. obnovio suradnju s MMF-om te je 6. ožujka 2024. postigao dogovor na tehničkoj razini o poboljšanom programu proširenog instrumenta za financiranje, koji je povećan na 8 milijardi USD. Novi program donesen je 29. ožujka 2024. Odlukom Izvršnog odbora MMF-a, a cilj mu je obuhvatiti sljedeća područja: i. vjerodostojnu fleksibilnost deviznog tečaja, ii. održivo pooštavanje monetarne politike, iii. fiskalnu konsolidaciju radi očuvanja održivosti duga, iv. novi okvir za ograničavanje rashoda za infrastrukturu, v. pružanje odgovarajućih razina socijalnih izdataka radi zaštite ranjivih skupina, među ostalim od povećanja troškova života i cijena energije, i vi. provedbu politike državnog vlasništva i reformi za izjednačavanje uvjeta na tržištu radi poticanja razvoja privatnog sektora u gospodarstvu. Uz potpisivanje dogovora na tehničkoj razini Egipat je također devizni tečaj učinio fleksibilnim i službenu kamatnu stopu središnje banke povećao za znatnih 600 baznih bodova, u skladu s prioritetima programa MMF-a. Dogovor na tehničkoj razini o četvrtom preispitivanju egipatskog programa gospodarskih reformi postignut je u prosincu 2024., a Izvršni odbor MMF-a dovršio je preispitivanje u ožujku 2025.
- (14) S obzirom na pogoršanje gospodarske situacije i izgleda zbog znatnih negativnih rizika povezanih s aktualnim vanjskim šokovima, Egipat je 12. ožujka 2024. od Unije zatražio dopunsku makrofinancijsku pomoć.
- (15) S obzirom na to da je Egipat obuhvaćen europskom politikom susjedstva, trebalo bi ga smatrati prihvatljivim za primanje makrofinancijske pomoći Unije.
- (16) Makrofinancijska pomoć Unije trebala bi biti izniman instrument nevezane i nenamjenske potpore platnoj bilanci čiji je cilj zadovoljiti neposredne potrebe Egipta za vanjskim financiranjem te bi trebala podržati provedbu programa politike koji sadržava snažne mjere za neposrednu prilagodbu i strukturne reforme radi poboljšanja stanja platne bilance Egipta.

- (17) S obzirom na to da u platnoj bilanci Egipta još uvijek postoji znatan preostali manjak u vanjskom financiranju, koji se ne može pokriti samo sredstvima koja su stavili na raspolaganje MMF i ostale multilateralne institucije i regionalni partneri, smatra se da je makrofinancijska pomoć Unije Egiptu zbog trenutačnih iznimnih okolnosti prikladan odgovor na zahtjev Egipta upućen Uniji za potporu gospodarskoj stabilizaciji Egipta, u kombinaciji s programom MMF-a. Paketom makrofinancijske pomoći Unije u iznosu od 5 milijardi EUR, uključujući makrofinancijsku pomoć u iznosu do 4 milijarde EUR na temelju ove Odluke, nastoji se pružiti potpora gospodarskoj stabilizaciji i programu strukturnih reformi u Egiptu, nadopunjujući sredstva stavljena na raspolaganje u okviru programa MMF-a. Prvi dio paketa, zajam za makrofinancijsku pomoć u iznosu od 1 milijarde EUR, isplaćen je u prosincu 2024. nakon pozitivne ocjene Komisije.
- (18) Cilj makrofinancijske pomoći Unije trebao bi biti pružanje potpore ponovnoj uspostavi održivog stanja vanjskog financiranja Egipta i time pružanje potpore njegovu gospodarskom i socijalnom razvoju. Poticanjem stabilnosti i blagostanja u susjedstvu pružanje makrofinancijske pomoći Unije Egiptu moglo bi doprinijeti i rastu te gospodarskoj otpornosti Unije.
- (19) Određivanje iznosa makrofinancijske pomoći Unije trebalo bi se temeljiti na sveobuhvatnoj kvantitativnoj procjeni preostalih potreba Egipta za vanjskim financiranjem, pri čemu bi se trebala uzeti u obzir sposobnost Egipta da se financira vlastitim sredstvima, posebno međunarodnim pričuvama koje su mu na raspolaganju. Makrofinancijska pomoć Unije dio je međunarodnog zajedničkog djelovanja, kojim se učinkovito dopunjuju programi i sredstva koja osiguravaju MMF i Svjetska banka. Pri određivanju iznosa pomoći u obzir bi se trebali uzeti i očekivani financijski doprinosi multilateralnih donatora te potrebu za osiguravanjem pravedne raspodjele tereta između Unije i drugih donatora, kao i već postojeća primjena drugih instrumenata Unije za vanjsko financiranje u Egiptu te dodanu vrijednost sveukupnog angažmana Unije u Egiptu.
- (20) Komisija bi trebala osigurati pravnu i stvarnu usklađenost makrofinancijske pomoći Unije s ključnim načelima i ciljevima različitih područjima vanjskog djelovanja, s mjerama poduzetima u odnosu na ta područja te s ostalim relevantnim politikama Unije i vrijednostima Unije, kao što su demokracija, ljudska prava i vladavina prava.
- (21) Makrofinancijskom pomoći Unije trebalo bi podupirati vanjsku politiku Unije prema Egiptu. Komisija i Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) trebale bi blisko surađivati tijekom cijele operacije makrofinancijske pomoći kako bi koordinirale vanjsku politiku Unije i osigurale njezinu dosljednost.
- (22) Makrofinancijska pomoć Unije trebala bi podupirati predanost Egipta vrijednostima koje dijeli s Unijom, uključujući demokraciju, vladavinu prava, dobro upravljanje, poštovanje ljudskih prava, održivi razvoj i smanjenje siromaštva, te njegovu predanost načelima otvorene, uređene i poštene trgovine.
- (23) Kao preduvjet za odobravanje makrofinancijske pomoći Unije Egipat bi trebao nastaviti ostvarivati konkretan, uvjerljiv i opipljiv napredak u poštovanju djelotvornih demokratskih mehanizama, uključujući višestranački parlamentarni sustav, i vladavine prava te u jamčenju poštovanja ljudskih prava. Osim toga, specifični ciljevi makrofinancijske pomoći Unije trebali bi ojačati učinkovitost, transparentnost i odgovornost sustava upravljanja javnim financijama te upravljanja i nadzora u financijskom sektoru Egipta te bi trebao potaknuti strukturne reforme kojima je cilj poduprijeti održiv i uključiv rasta, otvaranje radnih mjesta i fiskalnu konsolidaciju. Komisija i ESVD trebali bi redovito pratiti ispunjavanje tog preduvjeta i ostvarivanje tih specifičnih ciljeva.

- (24) Povezivanje makrofinancijske pomoći Unije s urednim programom isplate MMF-a, koji obuhvaća snažan makrofiskalni okvir i strogu analizu održivosti duga, pruža jamstva u pogledu sposobnosti Egipta da otplaćuje dug. Usto, kako bi se osigurala učinkovita zaštita financijskih interesa Unije povezanih s makrofinancijskom pomoći Unije, Egipat bi trebao poduzeti odgovarajuće mjere u vezi sprečavanja i borbe protiv prijevара, korupcije i drugih nepravilnosti povezanih s tom pomoći. Transparentno upravljanje sredstvima dodijeljenima u okviru makrofinancijske pomoći Unije je ključno. Osim toga, sporazum o zajmu koji trebaju sklopiti Komisija i egipatska tijela trebao bi sadržavati odredbe kojima se Europski ured za borbu protiv prijevара ovlašćuje za provođenje istraga, uključujući provjere i inspekcije na terenu, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ i Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽⁵⁾, Komisiju i Revizorski sud za provođenje revizija, a Ured europskog javnog tužitelja za izvršavanje nadležnosti u vezi s pružanjem makrofinancijske pomoći Unije tijekom i nakon razdoblja dostupnosti te pomoći.
- (25) Isplatom makrofinancijske pomoći Unije ne dovode se u pitanje ovlasti Europskog parlamenta i Vijeća kao proračunskog tijela.
- (26) Iznosi rezervacija koji su potrebni za makrofinancijsku pomoć trebali bi biti usklađeni s proračunskim odobrenim sredstvima utvrđenima u višegodišnjem financijskom okviru.
- (27) Makrofinancijskom pomoći Unije trebala bi upravljati Komisija. Kako bi se osiguralo da Europski parlament i Vijeće mogli pratiti provedbu ove Odluke, Komisija bi ih trebala redovito obavješćivati o razvoju događaja u pogledu te pomoći i dostavljati im relevantne dokumente.
- (28) Godišnje izvješće o provedbi ove Odluke trebalo bi sadržavati informacije o konkretnom, opipljivom i uvjerljivom napretku Egipta u pogledu poštovanja djelotvornih demokratskih mehanizama, uključujući višestranački parlamentarni sustav, vladavine prava te u pogledu jamčenja poštovanja ljudskih prava.
- (29) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Odluke provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾.
- (30) Makrofinancijska pomoć Unije trebala bi podlijegati uvjetima ekonomske politike koje treba utvrditi u memorandumu o razumijevanju. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta provedbe te radi učinkovitosti Komisija bi trebala biti ovlaštena pregovarati o tim uvjetima s egipatskim tijelima, pod nadzorom odbora predstavnika država članica u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011. Na temelju Uredbe (EU) br. 182/2011, savjetodavni bi se postupak u pravilu trebao primjenjivati u svim slučajevima osim kada je u toj uredbi predviđeno drukčije. S obzirom na mogući znatan učinka pomoći veće od 90 milijuna EUR, za operacije koji prelaze taj prag prikladno je primijeniti postupak ispitivanja kako je naveden u Uredbi (EU) br. 182/2011. S obzirom na iznos makrofinancijske pomoći Unije Egiptu, taj postupak ispitivanja trebao bi se primjenjivati na donošenje memoranduma o razumijevanju te na smanjenje, suspenziju ili ukidanje te pomoći.

⁽⁴⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁽⁵⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (31) S obzirom na to da cilj ove Odluke, odnosno odgovoriti na potrebe Egipta za vanjskim financiranjem, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (32) Kako bi se omogućilo brzo pružanje makrofinancijske pomoći Egiptu, ova bi Odluka trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Unija u obliku zajmova Egiptu stavlja na raspolaganje makrofinancijsku pomoć („makrofinancijska pomoć Unije”) u maksimalnom iznosu od 4 milijarde EUR radi potpore gospodarskoj stabilizaciji Egipta i njegovom opsežnom programu reformi. Isplata makrofinancijske pomoći Unije podliježe donošenju proračuna Unije za relevantnu godinu od strane Europskog parlamenta i Vijeća. Makrofinancijska pomoć Unije doprinosi pokrivanju potreba platne bilance Egipta utvrđenih u programu MMF-a.
 2. Radi financiranja makrofinancijske pomoći Unije, Komisija je ovlaštena u ime Unije pozajmiti potrebna sredstva na tržištima kapitala ili od financijskih institucija i dodijeliti ih Egiptu u obliku zajma.
 3. Isplatom makrofinancijske pomoći Unije upravlja Komisija u skladu sa sporazumima ili dogovorima postignutima između MMF-a i Egipta te glavnim načelima i ciljevima gospodarskih reformi navedenima u Sporazumu o pridruživanju.
- Komisija redovito obavješćuje Europski parlament i Vijeće o razvoju događaja povezanih s makrofinancijskom pomoći Unije i o isplatama te pomoći i tim institucijama pravodobno dostavlja relevantne dokumente.
4. Makrofinancijska pomoć Unije stavlja se na raspolaganje na razdoblje od dvije i pol godine, počevši od prvog dana nakon datuma stupanja na snagu memoranduma o razumijevanju iz članka 3. stavka 1.
 5. Ako se potrebe Egipta za financiranjem tijekom razdoblja isplate makrofinancijske pomoći Unije znatno smanje u usporedbi s prvotnim predviđanjima, Komisija u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 7. stavka 2. smanjuje iznos pomoći, tu pomoć suspendira ili je ukida.

Članak 2.

1. Preduvjet za odobravanje makrofinancijske pomoći Unije je da Egipat nastavi ostvarivati konkretan i uvjerljiv napredak u poštovanju djelotvornih demokratskih mehanizama, uključujući višestranački parlamentarni sustav, i vladavine prava te u jamčenju poštovanja ljudskih prava.
2. Komisija i ESVD prate ispunjavanje preduvjeta utvrđenih u stavku 1. tijekom cijelog trajanja makrofinancijske pomoći Unije.
3. Stavci 1. i 2. ovog članka primjenjuju se u skladu s Odlukom Vijeća 2010/427/EU ⁽⁷⁾.

⁽⁷⁾ Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o utvrđivanju ustroja i rada Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010., str. 30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

Članak 3.

1. Komisija, u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 7. stavka 2., dogovara s egipatskim tijelima jasno definirane uvjete ekonomske politike i financijske uvjete, s naglaskom na strukturnim reformama i dobrim javnim financijama, kojima treba podlijeđati makrofinancijska pomoć Unije. Ti se uvjeti ekonomske politike i financijski uvjeti utvrđuju u memorandumu o razumijevanju, u kojem se navodi rok za njihovo ispunjenje. Ti uvjeti ekonomske politike i financijski uvjeti moraju biti u skladu sa sporazumima i dogovorima iz članka 1. stavka 3., uključujući programe makroekonomske prilagodbe i strukturnih reformi koje Egipat provodi uz potporu MMF-a.

2. Uvjetima ekonomske politike i financijskim uvjetima iz stavka 1. posebno se nastoji povećati učinkovitost, transparentnost i odgovornost sustava upravljanja javnim financijama u Egiptu, među ostalim i kad je riječ o korištenju makrofinancijske pomoći Unije. Pri oblikovanju mjera politike na odgovarajući se način uzima u obzir i napredak u području uzajamnog otvaranja tržišta, uključujući za mala i srednja poduzeća, razvoja uređene i pravedne trgovine, održivog razvoja, dobrog upravljanja i drugih prioriteta u kontekstu vanjske politike Unije. Komisija redovito prati napredak Egipta u postizanju tih ciljeva.

3. Pojediniosti o financijskim uvjetima makrofinancijske pomoći Unije utvrđuju se u sporazumu o zajmu koji trebaju sklopiti Komisija i egipatska tijela u skladu s člankom 223. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ („Financijska uredba“) („sporazum o zajmu“).

4. Komisija redovito provjerava jesu li uvjeti iz članka 4. stavka 3. prvog podstavka i dalje ispunjeni, među ostalim i jesu li ekonomske politike Egipta u skladu s ciljevima makrofinancijske pomoći Unije. Za potrebe te provjere Komisija blisko surađuje s MMF-om i Svjetskom bankom te, prema potrebi, s Europskim parlamentom i Vijećem.

Članak 4.

1. Podložno uvjetima iz stavka 3. prvog podstavka, Komisija makrofinancijsku pomoć Unije stavlja na raspolaganje u obrocima. Iznos svakog od tih obroka utvrđuje se u memorandumu o razumijevanju. Obrok se može isplatiti u jednoj ili više tranši.

2. Za iznose makrofinancijske pomoći Unije u obliku zajmova formiraju se, prema potrebi, rezervacije u skladu s Uredbom (EU) 2021/947.

3. Komisija odlučuje o isplati obroka podložno ispunjenju sljedećih uvjeta:

(a) preduvjet utvrđen u članku 2. stavku 1.;

(b) stalni zadovoljavajući rezultati provedbe programa politike koji sadržava snažne mjere prilagodbe i mjere strukturne reforme potpomognute nepreventivnim kreditnim aranžmanom s MMF-om; i

(c) zadovoljavajuća provedba uvjeta ekonomske politike i financijskih uvjeta dogovorenih u memorandumu o razumijevanju.

Drugi se obrok, u načelu, isplaćuje najranije tri mjeseca nakon isplate prvog obroka. Treći se obrok u načelu isplaćuje najranije tri mjeseca nakon isplate drugog obroka.

4. Ako uvjeti utvrđeni u stavku 3. prvom podstavku nisu ispunjeni, Komisija privremeno suspendira ili ukida isplatu makrofinancijske pomoći Unije. U takvim slučajevima Komisija bez odgode obavještuje Europski parlament i Vijeće o razlozima te suspenzije ili ukidanja.

⁽⁸⁾ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

5. Makrofinancijska pomoć Unije isplaćuje se Središnjoj banci Egipta. Podložno dogovorenim odredbama utvrđenima u memorandumu o razumijevanju, uključujući potvrdu preostalih potreba za proračunskim financiranjem, Središnja banka Egipta može sredstva Unije prenijeti egipatskom Ministarstvu financija kao krajnjem korisniku.

Članak 5.

1. Za potrebe financiranja makrofinancijske pomoći Unije u obliku zajmova, Komisija je ovlaštena, u ime Unije, pozajmiti potrebna sredstva na tržištima kapitala ili od financijskih institucija u skladu s člankom 224. Financijske uredbe.

2. Komisija sklapa sporazum o zajmu iz članka 3. stavka 3. za iznos iz članka 1. Sporazumom o zajmu utvrđuju se razdoblje dostupnosti i detaljni uvjeti makrofinancijske pomoći Unije, među ostalim u vezi sa sustavima unutarnje kontrole. Egipt je dužan otplatiti zajam, koji se odobrava pod uvjetima kojima se omogućuje njegova otplata tijekom dugog razdoblja, uključujući moguće razdoblje odgode. Trajanje zajma ne smije biti dulje od 35 godina.

3. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o razvoju događaja u vezi s operacijama iz stavka 2.

Članak 6.

1. Makrofinancijska pomoć Unije provodi se u skladu s Financijskom uredbom.

2. Makrofinancijska pomoć Unije provodi se u okviru izravnog upravljanja.

3. Prije provedbe makrofinancijske pomoći Unije Komisija s pomoću operativne procjene ocjenjuje kvalitetu egipatskih financijskih propisa, administrativne postupke te mehanizme unutarnje i vanjske kontrole koji su relevantni za takvu pomoć.

Članak 7.

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 8.

1. Komisija do 30. lipnja svake godine Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o provedbi ove Odluke u prethodnoj godini, zajedno s evaluacijom te provedbe. U tom se izvješću:

(a) ocjenjuje napredak u provedbi makrofinancijske pomoći Unije;

(b) procjenjuju gospodarsko stanje i izgledi Egipta, kao i napredak u provedbi mjera politike iz članka 3. stavka 1.;

(c) navodi poveznica između uvjeta ekonomske politike i financijskih uvjeta utvrđenih u memorandumu o razumijevanju, trenutačne gospodarske i fiskalne uspješnosti Egipta te odluka Komisije o isplati obroka makrofinancijske pomoći Unije, uz navođenje konkretnog i uvjerljivog napretka u pogledu poštovanja demokratskih mehanizama i vladavine prava te jamčenje ljudskih prava.

2. Najkasnije dvije godine nakon isteka razdoblja dostupnosti iz članka 1. stavka 4. Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o *ex post* evaluaciji u kojem se procjenjuju rezultati i učinkovitost isplaćene makrofinancijske pomoći Unije te mjera u kojoj se njome doprinijelo ostvarenju ciljeva pomoći.

Članak 9.

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Luxembourg 24. lipnja 2025.

Za Europski parlament

Predsjednica

R. METSOLA

Za Vijeće

Predsjednik

A. SZŁAPKA